

Jakub Krauthofer-Krotowski

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. 15. PUŁKU UŁANÓW POZNAŃSKICH W KROŚNIE

Życiorys

Pochodzenie i młodość

Urodzony 28 lipca 1806r. w Bninie k. Poznania. Był Polakiem niemieckiego pochodzenia – trzecie pokolenie zostało spolonizowane (pradziad otrzymał obywatelstwo Poznania). Ukończył szkołę podstawową w Bninie, gimnazjum w Poznaniu, a następnie prawo na Uniwersytecie w Berlinie.

Podczas edukacji w gimnazjum pracował jako praktykant u adwokata Wacława Przepałkowskiego, a pierwszą pracę prawnika odbył w sądzie berlińskim.

Działalność zawodowa, narodowa i społeczna

W 1843r. założył własną kancelarię adwokacką i notarialną w Poznaniu.

Publikował artykuły o tematyce prawniczej na łamach „Tygodnika Literackiego” oraz „Gazety Wielkiego Księstwa Poznańskiego” – domagał się równouprawnienia Polaków i Niemców w sądownictwie.

W latach 1841-1843 wykładał encyklopedię i metodologię prawa w Sali Czerwonej w Pałacu Działyńskich w Poznaniu.

W 1847r. przebywał w Belgii, gdzie utrzymywał kontakty z polską emigracją.

W 1848r. napisał adres do króla pruskiego z żądaniem odbudowy państwa polskiego – adres przeszedł cenzurę i ostatecznie doszedł do Fryderyka Wilhelma IV w łagodniejszej formie.

Wiosna Ludów

Podczas Wiosny Ludów (1848r.) został wybrany do poznańskiego Komitetu Narodowego – opowiedział się po stronie niepodległości Polski, ale nie spotkał się z poparciem.

1 kwietnia tegoż roku zmienił nazwisko na Krotowski, by bardziej utożsamiać się z Polakami.

Miejsce urodzenia

Jakub Krauthofer-Krotowski

Wraz z Włodzimierzem Wilczyńskim utworzył oddział partyzantów i agitował Wielkopolan do powstania. Z kolei 11 kwietnia odmówił złożenia broni, mimo ugody jarosławskiej i razem z powstańcami napadł na patrol huzarów. 18 dni po tym partyzanci przegrali w Księżu, ale udało im się wygrać 30 kwietnia pod Miłostawem.

Po tych wydarzeniach Krotowski spotkawszy się z dezaprobatą naczelnego wodza, Ludwika Mierostawskiego, został wysłany do Berlina, gdzie miał pełnić misję specjalnego agenta. Misja nie odegrała większej roli, dlatego powrócił do Poznania, a następnie udał się do lasu pod Stężewem i Rogalinem.

W nocy z 2 na 3 maja powstańcy na czele z Krotowskim, jako szefem sztabu, ruszyli z Rogalina do Mosiny, gdzie pro-

klamowano Rzeczpospolitą Mosińską (Mosina i Kórnik).

Krotowski usunął niemieckich urzędników, a mianował ich polskich odpowiedników. Ustanowił Wojciecha Rosta burmistrzem miasta oraz wydał listy do władz pruskich, w których wzywał do posłuszeństwa.

W imieniu Rzeczypospolitej Mosińskiej posługiwał się pieczęcią z orłem jagiellońskim z napisem „Polska Powstająca”.

Powiększająca się liczba ochotników wymogła na władzach pruskich wzmocnienie działań przeciwko Polakom.

8 maja doszło do potyczki pod Rogalinem pomiędzy ok. 800 powstańcami, a 8 kompaniami piechoty, 2 szwadronami kawalerii i 4 działami, gdzie zginęło 11 kosynierów i 6 powstańców utonęło w Warcie.

Bitwa pod Miłostawem

„*W*tem najpierwszy atak wszczął się na folwarku, gdzie zaraz stodoła została zapalona. Nasi, szczególnie na poznańskiej drodze, dali kilka razy ognia z armat (dwie wiwatówki zabrane z parku rogalińskiego), i ręcznej broni, ale widząc, że i od południa, ze strony Śremu oddział żołnierstwa (Prusaków) się wali i że nie byłoby podobnym się oprzeć 10 razy liczniejszej sile, poczęli cofać się na zachód ku rzece Warcie”. (B. Polak, Wiosna ludów w Wielkopolsce 1848).

Rekonstrukcja z proklamacji Rzeczypospolitej Mosińskiej

9 maja doszło do ostatecznej potyczki w Trzebawiu, podczas której Krotowski został schwytany w Konarzewie, osadzony w lochach i dopiero na wniosek więziennego lekarza (Krotowski rozchorował się) przewieziony do Poznania, gdzie przetrzymywano go w cytadeli, którą opuścił 8 października.

1848–1852

Do roku 1850 Krotowski wygrał z władzami pruskimi dwa procesy polityczne.

1850r. pleszewianie wybrali go na posła do sejmu pruskiego, w którym to żywo potępiał rozbiory i domagał się niepodległości Polski.

Zmarł w roku 1852r. w wyniku powikłań pooperacyjnych.

Medal Rzeczypospolitej Mosińskiej (awers)   Medal Rzeczypospolitej Mosińskiej (rewers)

Bitwa pod Rogalinem

„*M*ój pradziad przesiedlił się, zapewne w biedzie, z Scheslitz w Bawarii do polski, mój dziad i ojciec rodzili się i spoczywają wraz z pradiadem na polskiej ziemi, matka moja jest z Ochockich, matka dzieci moich z Kołudzkich; od dawna przetorodziny mojej ojczyzną jest Polska. Jak prawy syn składając znaki obczyzny oświadczam Prześwietnemu Komitetowi: iż odtąd wraz z dziećmimoimi: Bolesławem, Józefem, Mieczysławem i Marią przybieramy polskie nazwisko «Krotowski»” (J. Krotowski, Oświadczenie z 31 marca, „Gazeta Polska”).

Jakub Krauthofer-Krotowski

Życie prywatne

Żonaty z Teofilą Kołudzką. Syn Bolesław (ur. 1831), rolnik, wziął udział w powstaniu 1848; drugi syn Mieczysław (ur. 1836) został prawnikiem, walczył w powstaniu styczniowym, w 1867 dokonał morderstwa i skazany został na 20 lat ciężkich robót. Ponadto miał dwie córki: Józefinę i Mariannę.

Ciekawostka

Na pamiątkę tych wydarzeń mosińska Rada Miejska ustanowiła w roku 1998 Medal Rzeczypospolitej Mosińskiej przyznawany corocznie za umiłowanie i rozstawianie Ziemi Mosińskiej.

„**N**iewielkiego wzrostu, szczupłej, ale zwinnej postaci; ciemne włosy i piesaki uwydatniały jego twarz przyjemną, śmiałe i bystre spojrzenie (...). Obok prac urzędowych zajmował się gorliwie wszystkim, co tylko ze sprawą narodową jakkolwiek miało

Medal Rzeczypospolitej Mosińskiej (awers)   Medal Rzeczypospolitej Mosińskiej (rewers)

Ciekawostka

Ma 765 metrów długości i stanowi granicę między Łazarzem a Górczynem. Za czasów niemieckich do 1918 roku nosiła imię Kanta (Kantstrasse). Najstarsze budynki przy tej ulicy pochodzą z 1900 roku. Pod numerem 31 znajduje się kamienica, z wbudowaną w dachu... kapliczką - to ulica Krauthofera.

Materiały

- A. H. Kaletka, *Jak Krauthofer został protestantem*, „Kronika M. Poznania”, Poznań 1930. s. 332-334.
- J. Szeszuła, T. Żak, *Osoby związane z Mosiną i miejscowościami obecnej gminy*, [w:] *Mosina 700 lat. Album jubileuszowy*, Warszawa-Poznań-Mosina 2002.
- S. Karwowski, *Krotowski (Knauthofer)*, [w:] *Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana*, tom 41-42, Warszawa 1908-1909.
- B. Polak, *Wiosna Ludów w Wielkopolsce 1848*, Poznań 1981.
- <https://histmag.org/Rzeczpospolita-Mosinska-panstwo-ktore-przetrwalo-5-dni-14387>
- A. Wojtkowski, *Jak Krauthofer stał się Krotowskim*, „Kronika M. Poznania”, Poznań 1929
- http://www.zolnierzewolnosci.pl/portal/pl-Jakub_Krauthofer_Krotowski_3.html
- <http://www.zolnierzewolnosci.pl/portal/pl/>

„*P*anie Generale! Moje dążności i działanie wyższej sięgają sfery. Umiesz bowiem zapewne odróżnić tłusz-czę rozbójniczą, która z samolubstwa popelnia zbrodnię, od powstańców, którzy połączyli się, złożywszy na ołtarzu Ojczyzny własność i krew swą w ofierze, aby walczyć za jej niepodległość”.
(Fragment listu Krotowskiego do generała pruskiego, Pfuela)

Jakub Krauthofer-Krotowski

Sprawdź się! Co wiesz o Jakubie Krauthoferze – Jakubowskim

Zakreśl prawidłową odpowiedź.

1. W którym mieście urodził się Jakub Kauthofer-Jakubowski

- a) W Poznaniu   b) W Krakowie   c) Toruniu   d) W Bninie

2. Czy studia prawnicze odbywał w...

- a) Paryżu   b) Wiedniu   c) Berlinie

3. Gdzie otworzył swoją kancelarię adwokacką i notarialną?

- a) W Gdańsku   b) Poznaniu   c) Szczecinie   d) Poznaniu

4. Organizując własny oddział zbrojny walczył z ...

- a) Niemcami   b) Rosjanami   c) Włochami

5. W którym roku ogłosił niepodległą Rzeczpospolitą Polską

- a) 1848   b) 1832   c) 1878

6. Został więziony przez wojsko pruskie w miejscowości

- a) Konarzewo   b) Kórnik   c) Gniezno   d) Kraków

7. Wyszedł na wolność po amnestii w październiku w roku

- a) 1848   b) 1856   c) 1875